

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

ABRvS (RTL/Minister van Algemene Zaken: [zaak nr. 10/1129])

Hins, W.

Publication date

2012

Document Version

Final published version

Published in

Mediaforum

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Hins, W. (2012). ABRvS (RTL/Minister van Algemene Zaken: [zaak nr. 10/1129]). 4. Case note on: ABRvS, 12/10/11 *Mediaforum*, 2012(2), 59-61.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

werking is getreden, niet kan dienen als grondslag voor het indienen van een individuele cap.

Ter ondersteuning van haar (summiere) oordeel verwijst de rechtbank verder naar de bevoegdheid in art. 3.3 lid 10 Tw om een partij ter bevordering van de daadwerkelijke mededinging volledig uit te sluiten van deelname aan een veiling. De bevoegdheid om een bepaalde aanvrager een individuele cap op te leggen zou dan worden geïmpliceerd door de bevoegdheid om deze aanvrager volledig uit te sluiten. Dit argument is naar mijn mening alleen valide zolang *dezelfde* reden voor het instellen van de cap als voor de uitsluiting wordt gehanteerd, dus het bevorderen van de daadwerkelijke mededinging. Dit is echter bij de veiling van de 2,6 GHz-band niet het geval: de individuele cap is ingesteld uit een oogpunt van een evenwichtige verdeling en niet ter bevordering van de daadwerkelijke mededinging, hoewel de rechtbank niet onaannemelijk acht dat door de individuele caps ook de mededinging wordt bevorderd. Wanneer de redenering van de rechtbank wordt gevolgd, zou dit betekenen dat de bevoegdheid om een individuele cap op te leggen reeds impliciet is neergelegd in art. 3.3 lid 10 Tw, zodat de vraag naar de verhouding tussen art. 6a Fb en art. 3.4a Tw eigenlijk irrelevant is. Immers, de bevoegdheid om een individuele cap op te leggen vloeit dan al voort uit de bevoegdheid tot uitsluiting en is dus sowieso toegestaan. Uit een oogpunt van specialiteit kan deze redenering alleen worden gehanteerd indien de individuele cap verband houdt met het bevorderen van de daadwerkelijke mededinging. Om andere redenen, zoals het realiseren van een evenwichtige verdeling, kan naar mijn mening geen bevoegdheid om een individuele cap op te leggen worden afgeleid uit art. 3.3 lid 10 Tw. Overigens impliceert het opleggen van een cap uit een oogpunt van een evenwichtige verdeling niet zonder meer dat ruimte voor nieuwkomers wordt gecreëerd. Zo was aanvankelijk een cap van 80 MHz beoogd, waardoor de drie zittende partijen de markt hadden kunnen verdelen (*Kamerstukken II 2008/09, 24 095, nr. 228*).

Tot slot oordeelt de rechtbank dat in redelijkheid gebruik is gemaakt van de bevoegdheid tot het opleggen van een individuele cap. Daarbij wijst de rechtbank onder meer op het feit dat de looptijd van de bestaande vergunning is verdisconteerd in de omvang van de cap.

Al met al heeft de minister door deze uitspraak een belangrijke steun in de rug gekregen, terwijl naar mijn mening op voorhand niet duidelijk was of deze individuele cap de rechterlijke toets zou kunnen doorstaan. Inmiddels kan de minister zich opmaken voor de volgende procedures. In de aanstaande ‘multiband-veiling’ van de 800, 900 en 1800 MHz-band (Regeling aanvraag- en veilingprocedure vergunningen 800, 900 en 1800 MHz, *Stcrt.* 2012, 392) is op basis van art. 6a Fb opnieuw voorzien in een cap, maar ditmaal zonder eerdere vergelijkbare frequentieruimte in de cap te betrekken. In plaats daarvan is frequentieruimte gereserveerd voor nieuwkomers op grond van art. 2a Fb (zie hiervoor *Stb.* 2011, 353). Hiervoor geldt dezelfde grondslag van (primaire) art. 3.3 lid 9 Tw en (secundaire) art. 18.12 Tw. (Overigens heeft het College al eerder geoordeeld dat reserveringen ook mogelijk zijn op grond van art. 8 Fb, dat eveneens is gebaseerd op art. 3.3 lid 9 Tw (zie CBB 29 maart 2004, AB 2005, 293, m.nt. GC, r.o. 6.7).) In het licht van deze uitspraak kan worden vermoed dat een dergelijke reservering beschikt over een voldoende wettelijke grondslag. Bovendien ontbreekt – anders dan bij de cap – een equivalent in de Tw, zodat de vraag naar een uitputtende regeling in de Telecommunicatiewet zich bij deze reservering niet zal voordoen. Niettemin verdient een expliciete regeling in de Telecommunicatiewet van de mogelijkheid om vergunningen te reserveren naar mijn mening de voorkeur.

Nr. 4 RTL/Minister van Algemene Zaken

Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State 12 oktober 2011

Uitspraak op het hoger beroep van:

de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid RTL Nederland BV, (hierna: RTL), gevestigd te Hilversum, appellante,

tegen de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 7 december 2010 in zaak nr. 10/1129 in het geding tussen:

RTL

en

de minister van Algemene Zaken.

1. Procesverloop

Bij besluit van 2 december 2009 heeft de minister naar aanleiding van een verzoek van RTL documenten openbaar gemaakt.

Bij besluit van 8 februari 2010 heeft de minister het door RTL daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard.

Bij brief van 15 april 2010 heeft de minister enkele aanvullende documenten verstrekt.

Bij uitspraak van 7 december 2010, verzonden op dezelfde dag, heeft de rechtbank het door RTL tegen het besluit van 8 februari 2010 ingestelde beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft RTL bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 18 januari 2011, hoger beroep ingesteld. De gronden van het hoger beroep zijn aangevuld bij brief van 14 februari 2011.

De minister heeft een verweerschrift ingediend.

RTL heeft nadere stukken ingediend.

RTL heeft aan de Afdeling toestemming verleend als bedoeld in artikel 8:29, vijfde lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb).

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 15 augustus 2011, waar RTL, vertegenwoordigd door [juridisch adviseur], en [werknemer], werkzaam bij RTL, en de minister, vertegenwoordigd door mr. E.J. Daalder, advocaat te Den Haag, zijn verschenen.

2. Overwegingen

2.1. Ingevolge artikel 40, eerste lid, van de Grondwet ontvangt de Koning jaarlijks ten laste van het Rijk uitkeringen naar regels bij de wet te stellen. Deze wet bepaalt aan welke andere leden van het koninklijk huis uitkeringen ten laste van het Rijk worden toegekend en regelt deze uitkeringen.

Ingevolge artikel 41 richt de Koning, met inachtneming van het openbaar belang, zijn Huis in.

Ingevolge artikel 42, tweede lid, is de Koning onschendbaar; de ministers zijn verantwoordelijk.

Ingevolge artikel 110 betracht de overheid bij de uitvoering van haar taak openbaarheid volgens regels bij de wet te stellen.

Ingevolge artikel 1, aanhef en onder a, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: de Wob) wordt in deze wet en de daarop rustende bepalingen onder document verstaan: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat.

Ingevolge artikel 1a, eerste lid, is deze wet van toepassing op de volgende bestuursorganen:

- a. de ministers;
- b. de bestuursorganen van provincies, gemeenten, waterschappen en publiekrechtelijke bedrijfsorganisaties;

- c. bestuursorganen die onder de verantwoordelijkheid van de onder a en b genoemde organen werkzaam zijn;
- d. andere bestuursorganen, voor zover niet bij algemene maatregel van bestuur uitgezonderd.

Ingevolge artikel 3, eerste lid, kan een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.

Ingevolge artikel 4 wordt de verzoeker, indien het verzoek betrekking heeft op gegevens in documenten die berusten bij een ander bestuursorgaan dan dat waarbij het verzoek is ingediend, zo nodig naar dat orgaan verwezen. Is het verzoek schriftelijk gedaan, dan wordt het doorgezonden onder mededeling van de doorzending aan de verzoeker.

2.2. RTL heeft de minister verzocht om een kopie van alle documenten die betrekking hebben op het opnemen op de Rijksbegroting 2010 van de onder de post 'Materieel Dienst van het Koninklijk Huis' vallende onderdelen 'Instandhouding rijtuigenpark (auto's, paarden en rijtuigen)' en 'Overige facilitaire zaken', zoals die onderdelen onder meer worden genoemd in een verslag houdende een lijst van vragen en antwoorden van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 5 oktober 2009 (Kamerstukken II, 2009/10, 32 123 I, nr. 4). Daarbij heeft RTL te kennen gegeven met het verzoek duidelijkheid te willen krijgen in de exacte opbouw van beide onderdelen tot op het bij de minister bekende aggregatieniveau.

De minister heeft bij besluit van 2 december 2009 enkele documenten openbaar gemaakt. Daarbij zijn diverse gegevens onleesbaar gemaakt met het oog op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer. Verder heeft de minister een toelichting gegeven op de samenstelling van de in het verzoek van RTL genoemde onderdelen.

In het besluit op bezwaar heeft de minister zich op het standpunt gesteld dat alle relevante documenten bij de besluitvorming zijn betrokken en dat de Wob niet verplicht om informatie te vergaren dan wel documenten op te stellen om de verzochte informatie te kunnen verstrekken. Voorts heeft de minister zich op het standpunt gesteld dat het verzoek van RTL terecht niet is doorgezonden, nu geen voor haar verzoek relevante gegevens zijn vervat in documenten die bij een ander bestuursorgaan berusten.

2.3. RTL betoogt dat de rechtbank heeft miskend dat de Dienst Koninklijk Huis moet worden aangemerkt als een onder verantwoordelijkheid van de minister werkzame dienst in de zin van artikel 3, eerste lid, van de Wob, zodat de minister de bij die Dienst aanwezige en op haar verzoek betrekking hebbende stukken had moeten verstrekken.

2.3.1. Tussen partijen is niet in geschil dat aannemelijk is dat bij de Dienst Koninklijk Huis documenten berusten die verband houden met het verzoek van RTL.

2.3.2. De Dienst Koninklijk Huis valt onder het bereik van artikel 41 van de Grondwet. Ingevolge die bepaling richt de Koningin, met inachtneming van het openbaar belang, haar Huis in. Dat ministeriële verantwoordelijkheid bestaat voor uitgaven van de Dienst Koninklijk Huis, laat onverlet dat het ingevolge voormelde bepaling aan de Koningin is te bepalen op welke wijze die Dienst wordt ingericht en op welke wijze die Dienst functioneert. De Dienst Koninklijk Huis behoeft zich niet te richten naar opdrachten of aanwijzingen van de minister en is derhalve niet aan hem ondergeschikt. Dat bij wet wordt bepaald welke uitkeringen ten laste van het Rijk aan de Koningin en andere leden van het Koninklijk Huis worden verstrekt, uit welke uitkeringen ook uitgaven van de Dienst Koninklijk Huis worden bekostigd, maakt niet dat de minister overwegende invloed heeft op de Dienst Koninklijk Huis. De rechtbank heeft dan ook terecht overwogen dat de Dienst Koninklijk Huis ressorteert onder de Koningin en geen onder verantwoordelijkheid van de minister werkzame dienst is in de zin van artikel 3, eerste lid, van de Wob.

Het betoog faalt.

2.4. Voorts betoogt RTL dat de rechtbank heeft miskend dat de Dienst Koninklijk Huis een bestuursorgaan is in de zin van de Awb, zodat de minister ingevolge artikel 4 van de Wob het verzoek aan de Dienst Koninklijk Huis had moeten doorzenden. De Dienst Koninklijk Huis heeft een zelfstandige taak en een eigen verantwoordelijkheid en is daarom een orgaan van de Staat, aldus RTL.

2.4.1. Vooropgesteld zij dat, zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraken van 3 oktober 1996 in zaak nr. Ho1.95.0454; AB 1996, 474 en 25 mei 2011 in zaak nr. 201009676/1/H3; www.raadvanstate.nl), het begrip bestuursorgaan in de Wob wordt gebruikt ter afbakening van de kring van instellingen waarop die wet van toepassing is en het de uitdrukkelijke bedoeling van de wetgever is geweest dat dit begrip dezelfde inhoud zou hebben als in de Awb (Kamerstukken II 1990/91, 22 061, nr. 3, blz. 41 en 51). Anders dan RTL betoogt is er dan ook geen grond voor het oordeel dat aan het begrip bestuursorgaan in de werkingssfeer van de Wob een ruimere betekenis zou moeten worden toegekend dan in de Awb.

2.4.2. Zoals hiervoor onder 2.3.2 is overwogen, valt de Dienst Koninklijk Huis onder het bereik van artikel 41 van de Grondwet, ingevolge welke bepaling de Koningin, met inachtneming van het openbaar belang, haar Huis inricht. Nu de Dienst onder de Koningin ressorteert en taken verricht ter ondersteuning van de Koningin en andere leden van het Koninklijk Huis, is de Dienst naar het oordeel van de Afdeling geen afgescheiden onderdeel binnen de rechtspersoon Staat der Nederlanden met een eigen taak binnen die rechtspersoon. Derhalve is de Dienst Koninklijk Huis geen orgaan als bedoeld in artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Awb. De taken die de Dienst Koninklijk Huis ten behoeve van de Koningin en andere leden van het Koninklijk Huis verricht, waaronder het declareren van kosten, maken voorts niet dat de Dienst met openbaar gezag is bekleed in de zin van artikel 1:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Awb. Naar de rechtbank terecht heeft overwogen is de Dienst Koninklijk Huis dan ook geen bestuursorgaan in de zin van de Awb. Dat op diverse wijzen informatie openbaar wordt gemaakt over de bekostiging van de Dienst Koninklijk Huis, maakt dit niet anders.

Het betoog faalt.

2.5. RTL betoogt verder dat de rechtbank ten onrechte aannemelijk heeft geacht dat zich onder de minister of onder andere ministers geen andere op het verzoek betrekking hebbende documenten bevinden.

2.5.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 26 april 2006 in zaak nr. 200509349/1; www.raadvanstate.nl) is het, wanneer een bestuursorgaan stelt dat na onderzoek is gebleken dat documenten niet of niet meer onder hem berusten en een dergelijke mededeling niet ongeloofwaardig voorkomt, in beginsel aan degene die om informatie verzoekt om aannemelijk te maken dat, in tegenstelling tot de uitkomsten van het onderzoek door het bestuursorgaan, documenten toch onder het bestuursorgaan berusten.

De minister heeft uiteengezet dat verantwoording van de uitgaven van de Dienst Koninklijk Huis plaatsvindt door middel van een van een accountantsverklaring voorzien declaratie. Verder heeft de minister uiteengezet dat, gelet op deze wijze van afrekening, geen stukken zoals de door RTL genoemde facturen, contracten en rekeningen onder hem berusten. Deze mededeling komt de Afdeling niet ongeloofwaardig voor.

RTL heeft gewezen op diverse documenten waarin het gaat over uitgaven ten behoeve van het Koninklijk Huis en daarbij opgemerkt dat ongeloofwaardig is dat geen nadere stukken aan deze documenten ten grondslag liggen. Met de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat RTL hiermee niet aannemelijk heeft gemaakt dat onder de minister of onder andere ministers documenten berusten die betrekking hebben op haar verzoek, te weten op het opnemen op de begroting 2010 van de onder de post 'Materieel Dienst van het Koninklijk Huis' vallende onderdelen 'Instandhouding rijtuigenpark (auto's, paarden en rijtuigen)' en 'Overige facilitaire zaken', en die niet reeds zijn verstrekt bij de brieven van 2 december 2009 en 15 april 2010.

Het betoog faalt.

2.6. RTL betoogt voorts dat de weigering van de minister om meer documenten te verstrekken in strijd is met artikel 10 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, nu niet is aangetoond dat die weigering noodzakelijk is in de zin van die bepaling. Voorts wordt door die weigering censuur toegepast, aangezien de Staat monopoliehouder is van de verzochte informatie, aldus RTL. Verder betoogt RTL dat door de weigering de persvrijheid in het geding is.

2.6.1. RTL heeft deze gronden eerst in hoger beroep aangevoerd. Aangezien het hoger beroep is gericht tegen de uitspraak van de rechtbank, er geen reden is waarom deze gronden niet reeds bij de recht-

bank konden worden aangevoerd en RTL dit uit een oogpunt van een zorgvuldig en doelmatig gebruik van rechtsmiddelen had behoren te doen, dienen deze gronden buiten beschouwing te blijven.

2.7. Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden bevestigd.

2.8. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

3. Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, recht doende in naam der Koningin:

– bevestigt de aangevallen uitspraak.

Aldus vastgesteld door mr. H.G. Lubberdink, voorzitter, en mr. P.A. Offers en mr. N. Verheij, leden, in tegenwoordigheid van mr. P. Klein, ambtenaar van staat.

Noot

Wouter Hins

Bovenstaande uitspraak ligt in het verlengde van drie eerdere zaken over openbaarheid van bestuur en het koningschap. In ABRvS 6 mei 2004, *Mediaforum* 2004-6, nr. 25, *Kranenburg vs. minister van Algemene Zaken*, ging het om het dossier van de kabinetsinformatuur. In ABRvS 1 november 2006, *Mediaforum* 2007-2, nr. 8, *Giebels vs. directeur van het Koninklijk Huisarchief*, was toegang geweigerd tot documenten van de 'Stichting Archief van het Huis Oranje-Nassau'. En in ABRvS 6 juni 2007, *Mediaforum* 2007-7/8, nr. 31, *minister van Algemene Zaken vs. NPS*, stond de positie van de directeur van het Kabinet van de Koning centraal. De kabinetsinformatuur, het Koninklijk Huisarchief en het Kabinet van de Koning hebben gemeen dat zij werken in opdracht van de koning persoonlijk, niet van een minister namens de koning. Wel is het zo dat ministers – in het bijzonder de minister van Algemene Zaken – volgens artikel 42, tweede lid, van de Grondwet verantwoordelijk zijn voor de koning en zijn entourage. Als de koning het algemeen belang zou schaden door verkeerde opdrachten te geven, heeft de minister van Algemene Zaken een probleem. Hij is verantwoordelijk voor de gevolgen.

De vraag in de drie genoemde zaken was of de kabinetsinformatuur, het Koninklijk Huisarchief en het Kabinet van de Koning zijn te beschouwen als een onder verantwoordelijkheid van de minister van Algemene Zaken werkzame instelling, dienst of bedrijf. Zo ja, dan zou volgens artikel 3, eerste lid, van de Wob de wet op hen van toepassing zijn. Een argument daarvoor is dat het systematisch aantrekkelijk is het begrip 'verantwoordelijkheid' in de Wob op dezelfde manier uit te leggen als het begrip 'verantwoordelijk' in de Grondwet. Een tegenargument biedt echter de wetsgeschiedenis van de Wob. De memorie van toelichting bij artikel 3, eerste lid, stelt:

Onder verantwoordelijkheid van' wil zeggen dat de bedoelde instellingen, diensten en bedrijven zich bij hun werkzaamheden moeten richten naar de opdrachten van het orgaan. De bevoegdheid tot het geven van opdrachten is immers de voorwaarde voor het kunnen dragen van de verantwoordelijkheid (Kamerstukken II 1986/87, 19 859, nr. 3, p. 23).

De minister van Algemene Zaken is weliswaar verantwoordelijk voor de koning, maar 'opdrachten' aan de koning geeft hij niet (Wouter Hins, 'De Wob en het Kabinet van de Koningin', *Mediaforum* 2007-7/8, p. 223-227).

In de procedures met betrekking tot de kabinetsinformatuur en het Koninklijk Huisarchief was het verdedigbaar dat de wetsgeschiedenis de doorslag gaf. Een kabinetsinformatuur kan in de Tweede Kamer verschijnen om inlichtingen te verschaffen (art. 139a RvO Tweede Kamer), maar de demissionaire minister-president bemoeit zich niet met het formatieproces. De ministeriële verantwoordelijkheid staat als het ware in de ijskast, totdat de formatie is afgerond. In de procedure over het Koninklijk Huisarchief woog de privacy zwaar. De Afdeling was het eens met de rechtbank dat er 'geen juridisch relevant verschil bestaat tussen enerzijds de Stichting en het beheer van het Koninklijk Huisarchief en anderzijds andere particuliere personen of rechtspersonen die een archief beheren'. Bij zuivere privé-zaken van de koninklijke familie is het daarom wenselijk dat de Kamers de

ministeriële verantwoordelijkheid krachtens artikel 42, tweede lid, van de Grondwet niet daadwerkelijk activeren.

Een twijfelgeval was de zaak rond de directeur van het Kabinet van de Koning. Volgens de toelichting bij het Koninklijk Besluit van 18 december 2003, *Stb.* 2004, 8, heeft het Kabinet tot taak 'ondersteuning van de Koning bij de uitoefening van diens constitutionele taken'. De privacy is dus minder in het geding dan bij de persoonlijke brieven en agenda's die bewaard worden in het Koninklijk Huisarchief. Ook is er een duidelijk verschil met de kabinetsinformatuur. Toen een rel ontstond over de rol die het Kabinet van de Koning had gespeeld in de affaire van prinses Margarita en Edwin de Roy van Zuydewijn aarzelde de Kamer niet hierover de minister-president aan te spreken. De vraag of het Kabinet van de Koning een 'onder verantwoordelijkheid van de minister van Algemene Zaken werkzame instelling' is, bleef echter in het midden. De rechtbank had geoordeeld dat de directeur van het Kabinet een zelfstandig bestuursorgaan zou zijn, zodat de minister van Algemene Zaken het verzoek om informatie daarheen had moeten doorzenden. Na hoger beroep van de minister vernietigde de Afdeling dit onderdeel van de uitspraak, maar de NPS had nagelaten hoger beroep in te stellen. Daardoor bleef onduidelijk of de rechtbank misschien ten onrechte voorbij was gegaan aan artikel 3, eerste lid, van de Wob.

De hierboven afgedrukte uitspraak geeft de gewenste duidelijkheid wel. Dit keer gaat het om een Wob-verzoek van RTL inzake de uitgaven van de Dienst Koninklijk Huis. In r.o. 2.3.2 erkent de Afdeling volmondig dat er ministeriële verantwoordelijkheid bestaat voor deze uitgaven. Dat laat echter 'onverlet' dat het ingevolge artikel 41 van de Grondwet aan de Koningin is te bepalen op welke wijze de Dienst wordt ingericht en op welke wijze de Dienst functioneert. 'De Dienst Koninklijk Huis behoeft zich niet te richten naar opdrachten of aanwijzingen van de minister en is derhalve niet aan hem ondergeschikt'. Dit citaat verwijst onmiskenbaar naar de memorie van toelichting bij artikel 3, eerste lid, van de Wob. De conclusie moet dus zijn dat het begrip 'verantwoordelijk' in de Wob en in de Grondwet twee verschillende betekenissen heeft. Krachtens de Grondwet is de ministeriële verantwoordelijkheid gegeven, krachtens de Wob moet een bevelsmacht worden aangetoond. Een recht op informatie over de Dienst Koninklijk Huis of het Kabinet van de Koning komt wel toe aan leden van de Staten-Generaal (artikel 42 en 68 Grondwet), maar niet aan gewone burgers op basis van de Wob.

Interessant is dat RTL ook een beroep heeft gedaan op artikel 10 EVRM. Sinds het arrest EHRM 14 april 2009, *TASZ/Hongarije*, staat vast dat de weigering van de overheid inzake te geven in documenten over een zaak van algemeen belang, een beperking kan opleveren van de uitingvrijheid. Nagegaan moet dan worden of de weigering voldoet aan de criteria van artikel 10, tweede lid, EVRM. In deze casus zou artikel 10 EVRM inderdaad een toegevoegde kunnen hebben naast de Wob. Het Hof in Straatsburg hoeft zich niet te laten weerhouden door het argument dat de minister geen rechtstreekse opdrachten kan geven aan de Dienst Koninklijk Huis. Belangrijker is dat de Koning en de Dienst Koninklijk Huis onderdeel uitmaken van de Staat, dat hun bekostiging een zaak van algemeen belang is en dat openbaarheid van de gevraagde stukken niet per definitie schadelijk is. Een afweging tussen de wens van RTL om een maatschappelijk debat over de kosten van het Koninklijk Huis aan te zwengelen en belangen die eventueel tegen openbaarheid pleiten, kan prima plaats vinden in de context van artikel 10, tweede lid, EVRM.

Helaas wordt het beroep op artikel 10 EVRM door de Afdeling niet onderzocht, omdat RTL dit argument niet eerder bij de rechtbank heeft opgeworpen (r.o. 2.6.1). Inderdaad had RTL eind 2010 op de hoogte kunnen zijn van het *TASZ*-arrest. Zou het EHRM om die reden een eventuele klacht van RTL tegen Nederland niet ontvankelijk verklaren? Artikel 35, eerste lid, van het EVRM bepaalt dat het Hof een zaak pas in behandeling kan nemen nadat alle nationale rechtsmiddelen zijn uitgeput. Een verwijtbare fout bij het instellen van beroep (o.a. termijnoverschrijding) kan leiden tot niet-ontvankelijkheid op grond van artikel 35, eerste lid, EVRM. Anderzijds is het Hof niet zo streng dat de klager expliciet een beroep moet hebben gedaan op een bepaling uit het verdrag. Voldoende is dat de klacht 'in substance' aan de nationale rechter is voorgelegd. RTL zou kunnen stellen dat zij vanaf het begin een beroep deed op haar recht op informatie en dat het noemen van artikel 10 EVRM geen reële uitbreiding was van haar vordering. Helaas is de uitspraak van de Afdeling buitengewoon summier over dit procedurele aspect.